

Párizsi Nyilatkozat

Kilábalás a válságból Európában

A Zöldek tizenkét javaslata a válság társadalmilag igazságos és környezeti szempontból fenntartható megoldására

Bevezetés: a csúcstalálkozó – szokás szerint kudarc

Világunk egyszerre él át pénzügyi, gazdasági, társadalmi, ökológiai és demokratikus válságot, miközben a globális éghajlat rohamos ütemben végbemenő változása az emberiség létét veszélyezteti. A jelenlegi válság ebben a szélesebb kontextusban értelmezhető. Az arab tavasztól az izraeli „sátorváros” mozgalomig, az Occupy (Foglaljuk el!) mozgalomtól a környezetvédelmi nem kormányzati szervezeteken át az emberi jogvédőkig, szerte a világon az emberek ellenállnak. A Zöldek szolidaritást vállalnak ezekkel a kezdeményezésekkel.

A köz- és a magánszféra túlzott mértékű eladósodása, a privatizáció és a dereguláció által hajtott, fenntarthatatlan fejlődési modell következményeivel kell szembenéznünk, amely egyedül a gazdasági növekedést tartja fontosnak, miközben figyelmen kívül hagyja az ökológiai és a társadalmi kényszereket. Ezek a válságok aláássák a társadalmi kohéziót, aminek következtében politikai értelemben széthullik a kontinens, ez pedig a perifériára taszít bennünket a 21. században.

A válság a felszínre hozta az euró létrehozásának hibáit, és az eurózóna gyengébb gazdaságait a fizetéképtelenség szélére sodorta. Ez mentőintézkedéseket tett szükségessé, amelyek jelenleg sem biztos, hogy elegendőnek bizonyulnak ahhoz, hogy feltartóztassák az áradatot. E szerkezeti problémák megoldásához komoly lépéseket kell tenni, amelyek viszont valamennyi uniós tagállamra hatással lesznek majd, függetlenül attól, hogy az eurózónán belül vagy kívül vannak.

Mivel veszélyben van az euró, a stabilitás alapjai – amelyek a második világháború óta az európai társadalom tartópillérei voltak – mállani kezdenek. Fokozatosan tért nyer a jobboldali populizmus és az intolerancia, míg a részvételi demokrácia jelentősége egyre csökken. A nemzeti populisták mind közelebb kerülnek a hatalomhoz. De jó okunk van arra, hogy büszkék legyünk az európai eredményekre: az integráció anélkül ment végbe, hogy az EU-n belüli katonai konfliktusokat alakultak volna ki, és hozzájárult a nagyobb megértéshez az európaiak között. Határozott célunk, megvédjük és tovább fokozzuk ezeket az eredményeket.

Ez idáig az európai és a nemzeti szintű politikai döntéshozók nem tudtak megfelelően reagálni. Eddigi lépéseiket a jövőkép hiánya és a határozatlanság jellemezte, azaz lényegében túl keveset és túl későn sikerült felmutatniuk. Ennek oka az, hogy folyamatosan tagadják a következő négy ténnyt:

- Az egyidejű és összehangolt megszorító politikák – mint egyedüli szakpolitikai válaszok – csak gazdasági visszaesésbe taszítják Európát, és súlyosbítják az államadósság problémáját, ahelyett, hogy megoldanák azt.

- Görögország már évek óta fizetésképtelen és mély recessziót él át, ennél fogva az államadósságot soha nem fogja teljes egészében visszafizetni.
- A monetáris unió nem fenntartható egy erős költségvetési és politikai unió nélkül; a koordináció nem lehet az integráció hatékony helyettesítője.
- Nem a fenntarthatatlan államháztartás vagy a versenyképesség hiánya a fő oka a jelenlegi válságnak: a probléma a jövedelmek és a vagyon világszerte növekvő egyenlőtlen eloszlásában gyökerezik, ami az elmúlt évtizedekben volt tapasztalható, valamint a túlfeszített és túlságosan kiterjedté vált pénzügyi ágazatban, amely szinte ész nélkül folytatott hitelezést és spekulációt, hasznot húzva az implicit és az explicit állami garanciákból. Mindez az elmúlt évtizedek során az eladósodás fenntarthatatlan mértékű növekedéséhez és a kockázatok felhalmozódásának vezetett, csakúgy mint a jövedelmek és a vagyon egyenlőtlen elosztásának világszintű növekedéséhez.

És bár a közelmúltbéli csúcstalálkozók ráébresztették az európai döntéshozókat ezekre a kellemetlen igazságokra, ők ideológiájukat tekintve továbbra is elfogultak: a fenntartható költségvetéssel kapcsolatos megközelítésük elsősorban a kiadáscsökkentésen alapul; szerintük a versenyképességet csak az alacsony bérek hajtják előre; számukra a társadalmi egyenlőtlenségek nem jelentenek problémát; és csak a piacok és a másnapi közvélemény-kutatások miatt aggódnak. Ebből fakadóan a válságkezelő intézkedéseik amellett, hogy nem voltak hatékonyak, a felmerülő költségeket a társadalom leginkább kiszolgáltatott tagjainak kellett elsősorban megfizetniük, ezzel tovább fokozva a társadalmakon belüli, illetve a társadalmak közötti, egyre növekvő egyenlőségeket.

A jövőkép és a vezetői képesség drámai hiánya, amit a tagállami és az európai szintű vezető politikai döntéshozók részéről eddig tapasztalhattunk, egyre nagyobb mértékű általános bizalmatlanságot gerjesztett az Európai Unióval szemben. Ez a helyzet a nettó befizető országok esetében, amelyek polgárai úgy érzik, hogy megfelelő indoklás nélkül tesznek pénzügyi kötelezettségvállalásokat a nevükben. Ez a helyzet a mentőcsomagokkal segített országok esetében is, amelyek polgárai tehetetlennek érzik magukat, és felháborítónak tartják az igazságtalan megszorító intézkedések hatásait, miközben a pénzügyi ágazatban zavartalanul telnek a hétköznapiak.

Spontán módon szaporodnak az utcai demonstrációk, és a hagyományos politikai folyamatok a polgároknál már nem találnak visszhangra. Az olyan kezdeményezések, mint például Spanyolországban a „Los Indignados” vagy az Occupy mozgalom, rövid idő alatt a harag, a csalódottság, valamint a többséget büntető és a kisebbséget jutalmazó ideológiákon alapuló politikai folyamatokkal való szembenállás valódi, nemzetközi szintű kifejeződésévé váltak. Elismerjük és támogatjuk a békés tiltakozáshoz való demokratikus jogot, és elítéljük a békés tüntetőkkel és „foglalókkal” szemben alkalmazott erőszakot. Szolidaritásunkat fejezzük ki azokkal, akik világszerte részt vesznek ezekben a kezdeményezésekben. A fent említett mozgalmak kivétel nélkül kiérdemlik támogatásunkat és szolidaritásunkat.

Annak ellenére, hogy óriási kihívásokkal kell szembenéznünk, ez a válság egyedülálló lehetőséget is biztosít ahhoz, hogy jelentős előrehaladást érjünk el, ami lehetővé tenné Európának az emberi jogok tiszteletben tartását alapvetőnek tartó, és a részvételre épülő, soknemzetiségű, többszintű demokrácián alapuló, társadalmilag igazságos és környezetvédelmileg fenntartható társadalom kialakítását. Paradigmaváltásra van szükség, arra, hogy az ember fenntartható környezetbe való helyezése a politikai döntéshozatal középpontjába kerüljön, és ne csak egy hosszú távú, távoli célként tekintsenek rá. Ez az igazság egy pillanata az emberiség történelmében: civilizációnk átalakulásának előestéjét éljük át. Jóllehet nincs kész terv a 21. század fenntartható világához, mi, Zöldek elismerjük a végrehajtható változások mélységét és nagyságát.

Ezért javaslatot teszünk a Zöld New Deal-re Európa számára – ez egy átfogó politikai csomag, amelynek célja, hogy innovatív és egymással összefüggő megoldásokkal szolgáljon a 21. században előttünk álló kihívásokra, és amely új politikai gondolkodást és új gazdasági jövőképeket kíván meg. Hisszük, hogy a Zöld New Deal új, minőségi munkahelyek és beruházások sorát segít majd beindítani, ami új fejlődési modell alapjául szolgál majd.

Zöld iránytű: a hiteles válasz irányadó elvei

Miközben Európa ezzel a példa nélküli válsággal küzd, a 21. század két nagy kihívása változatlanul fennáll: az, hogy prosperitást és jólétet tudjunk biztosítani a bolygó valamennyi lakójának, a jelen és a jövő generációinak egyaránt, miközben fejlődési modellünket a bolygónk fizikai korlátaihoz igazítjuk. A bolygón az emberiség jövője a természettől, és az e kihívásokra adott globális válasz gyorsaságától függ. Ez arra készíten bennünket, hogy a következő irányadó elveket alkalmazzuk a jelenlegi válságra adott válaszaink kidolgozása során:

- Ha az európaiak, akik a világ népességének 7%-át képviselik, meg akarják tartani – pontosabban vissza akarják szerezni – azt a képességüket, hogy maguk alakítsák jövőjüket, és ha világszinten szerepet akarnak játszani, együttesen kell cselekedniük. Európa egésze és az eurózóna átfogó gazdasági alapokkal rendelkezik, amelyek – bár nem ideálisak – makrogazdasági értelemben meglehetősen jó pozíciót biztosítanak számunkra; ezenfelül erőteljes erőforrásaink vannak – az európai emberek, a tudásunk és az innovációs kapacitásunk, kollektív vagyonunk és sokszínűségünk –, amelyek révén együttesen tudunk reagálni az előttünk álló kihívásokra. Ez azt jelenti, hogy az eurózóna felbomlásához vezető bármely forgatókönyv – amely az első lépése lenne Európa politikai széthullásához – elfogadhatatlan számunkra. Mindazonáltal az eurózóna fokozott politikai integrációja semmilyen esetben sem vezethet egy kétsébees Európa kialakulásához; meg kell erősíteni a közös gazdasági irányítást az eurózónában, de ez nem eredményezheti más uniós tagállamok kizárását.
- Az egyenlőbb társadalmak jobban teljesítenek: minden empirikus bizonyíték arra mutat, hogy az egyenletesebb jövedelem- és vagyoneosztás az egyéni és a kollektív jólét egyik alapvető feltétele; ezért a válságra adott megoldásoknak a jövedelem és a vagyon egyenlőtlen eloszlásának problémájára kell irányulniuk.
- A fenntartható költségvetés minden kormányzati szinten a siker egyik legfontosabb alkotóeleme; a költségvetéseket elfogadható időn belül ki kell egyensúlyozni, figyelembe véve a gazdasági tevékenységet és optimalizálva a kiadásokat és a bevételeket, különösen akkor, amikor magas az államadósság abszolút szintje. E tekintetben az adósság csak az olyan beruházások finanszírozási eszközeként lehet indokolt, amelyek ténylegesen növelik a jövő nemzedékei számára rendelkezésre álló materiális és immateriális tőkét.
- A rendszerszintű problémák rendszerszintű megoldást igényelnek, amely visszaállítja a szakpolitika elsőbbségét a spekuláció előtt. Ezért a pénzügyi ágazatot vissza kell kényszeríteni a reálgazdaság támogatójának a szerepébe, az utóbbinak pedig mindannyiunk jólétét szolgáló eszközzé kell válnia. A pénzügyi ágazat szabályozásához

kapcsolódó kérdésekben ezért mindenekelőtt a társadalmi hasznosságot kell irányadó elvnek tekintetni.

- A „szennyező fizet” elv: azoknak kell a legnagyobb mértékben hozzájárulniuk a jelenlegi válság megoldásához, akiknek tettei ezt a válságot okozták, és akik a legjobban jártak az adósságon és a spekuláción alapuló fejlődési modellel. Valahányszor a kormányok pénzügyi beavatkozásra kényszerülnek, élniük kell (még ha átmenetileg is) tulajdonjogaikkal.
- Végül pedig minden megoldásnak csökkentenie, és nem növelnie kell az egyre szélesedő demokratikus hiányt, európai és tagállami szinten egyaránt.

Rövid távon: csak bátor döntésekkel léphetünk előre

A probléma rendezése még hátravan; csak akkor sikerül tartós megoldást találni, ha megállítjuk a zuhanást. Ezért azon meggyőződésünk által vezérelve, hogy a szolidaritás és a költségvetési fenntarthatóság összetartozik, mi, Zöldek, felszólítunk a következő intézkedések megtételére:

1. **A görög adósságteher fenntarthatóvá tétele:** a görög adósságteher tekintetében bejelentett, a magánszféra általi 50%-os önkéntes adósságelengedés nem elegendő, mivel nem minden magán kötvénytulajdonos fog ebben részt venni, míg az állami kötvények érintetlenek maradnak. Ennek következtében a tényleges adósság legfeljebb 25%-kal fog csökkenni, míg valójában legalább 60%-os adósságcsökkentésre lenne szükség, ami a magán- és állami kötvénytulajdonosok teljes körű részvételét vagy a magánkötvények jóval nagyobb mértékű megnyirbálását jelenti.
2. **Az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköz (EFSF) (és a jövőbeni európai stabilitási mechanizmust, ESM) hatékony háttéreszközzé tétele:** az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköz hatásának kibővítésére szolgáló jelenlegi – igen átláthatatlan – rendszerből hiányzik az, amivel elejét lehetne venni a tagállamok államadósságával kapcsolatos további spekulációknak. Ahhoz, hogy az EFSF hiteles támogató intézménnyé váljon, bankká kell átalakítani, amely az Európai Központi Bank likviditási eszközeire támaszkodhat; határozatait a többségi szabály alapján kell meghoznia. Az arra irányuló javaslat, hogy óriási léptékben rossz hírű pénzügyi konstrukciók alkalmazásához folyamodjanak CDS-szerű hitelbiztosítás és CDO-szerű különleges befektetési eszközök formájában, semmit sem tesz a bizalomhiány csökkentése érdekében.
3. **Az európai bankok feltőkésítése:** a legutóbbi csúcstalálkozón meghatározott összeg – 109 milliárd EUR – alulról közelíti meg azt a szintet, amire ténylegesen szükség lenne az európai bankszektor rugalmassá tételéhez; 300 milliárd EUR valószínűleg jobban megközelítené a szükséges mértéket. Először a magánforrásokkal kell hozzájárulni, de ha közpénzek felhasználására kerül sor, a tulajdonjogokat és az ellenőrzést át kell adni az adófizetők számára (ideiglenes állami ellenőrzésen keresztül, ezzel lehetővé téve a szélesebb körű tehermegosztás felé történő elmozdulást az európai bankrendszerben). Szigorú feltételeket kell szabni, például a nyereséget meg kell tartani a tőke erősítése érdekében, és minden további összeget

vissza kell áramoltatni az állami költségvetésbe; biztosítani kell a banki mérlegek karcsúsítását azáltal, hogy a leginkább kockázatos tevékenységektől szabadulnak meg először, ezzel biztosítva, hogy a reálgazdaságnak nyújtott hitelezést ne érje negatív hatás; véget kell vetni a vezetők saját érdekeiket előtérbe helyező magatartásának, ami a nyugdíjakat, a bónuszokat és a fizetéseket illeti; meg kell akadályozni a mentőcsomaggal megsegített bankok törvénytörő cselekedeteit, például az adóelkerülést. Emellett döntő fontosságúak a hitelválság megelőzését célzó intézkedések. Olyan esetekben, amikor a bank hibájából bekövetkező veszteségek egy szuverén állam adósságának fenntarthatóságát veszélyeztetik, az EKB-nak és az EFSF-nek különböző intézkedéseket kell végrehajtaniuk annak érdekében, hogy csökkentsék az államra ekképpen háruló feltőkésítési költségeket.

- 4. A pusztán megszorításokon alapuló megközelítés kiegyensúlyozása:** míg a Szerződések értelmében szükségesnek tartjuk a fenntartható államháztartás meglétét, a trojka mentőintézkedéseinek egy része társadalmilag igazságtalan; az általuk megszabott feltételeket ki kell egyensúlyozni, ragaszkodva ahhoz, hogy hatékonyan beszedjék a bevételeket a társadalom legtehetősebb tagjaitól, és felszámolják az olyan tabukat és kiváltságokat mint például a Görögországban a védelmi ágazat mentessége, vagy Görögországban vagy Olaszországban az egyházak által élvezett kiváltságok. Ezenfelül az EU-nak fel kell használnia az eddig felhasználatlan kohéziós alapjait, ezáltal csökkentve a támogatásban részesülő tagállamokra vonatkozó társfinanszírozási követelményeket, az értékes gazdasági tevékenységek ösztönzése érdekében. A nemzetgazdaságok megerősítése érdekében elmozdulásra van szükség az egyoldalú megszorító politikától a társadalmilag igazságos és fenntartható strukturális reformok és beruházások felé.

Közép- és hosszú távon: mély átalakulásra van szükség

A rövid távú intézkedések nem helyettesíthetik a tartósabb és alapvetőbb válaszokat, amelyek Európát fenntartható megújulási pályára állítják. Ebben az átfogó megközelítésben mi, Zöldek, a következő alapvető elemek megvalósulását tartjuk fontosnak:

- 5. Az európai pénzügyi ágazat erőteljes újraszabályozása:** Európának habozás nélkül túl kell lépnie a „Bázel III.” javaslatain, ambiciózus tőkekövetelmények (15%), a tőkeáttételre vonatkozó abszolút korlát és kötelező likviditási követelmények előírásával. Véleményünk szerint az olyan intézmények, amelyek „túl nagyok ahhoz, hogy tönkremenjenek”, már pusztán létezésükkel is túlzottan nagy kockázatot jelentenek; meg kell ragadni az alkalmat, hogy fellépjünk ellenük, és kezelhető méretűvé alakítsuk át azokat, biztosítva, hogy bármely pénzügyi intézmény bukása esetén minimális kár érje a szélesebb pénzügyi rendszert és a gazdaságot. Ezenkívül a szabályoknak egyértelműen el kell különíteniük a biztonságos banki tevékenységeket (narrow banking), amelyek a reálgazdaságot szolgálják, a kockázatosabb – gyakran spekuláción alapuló – banki tevékenységektől. Általánosságban be kell tiltani azokat a pénzügyi termékeket és tevékenységeket, amelyek nem bizonyultak társadalmi vagy gazdasági szempontból hasznosnak; az olyan technikák alkalmazását is be kell tiltani,

mint például a „meztelen” short-ügyletek vagy a kölcsöntermékekkel lebonyolított ügyletek, vagy legalábbis szigorú szabályozás alá kell vonni ezeket. Végül pedig az ún. árnyékbankrendszerrel fokozatosan el kell vonni a finanszírozást a likviditásra és az átláthatatlan, mérlegen kívüli eszközökre vonatkozó szigorúbb szabályok alkalmazásával. Létre kell egy hozni egy független, tudományos alapokon álló európai hitelminősítő intézetet, amely elsősorban az adósságminősítéssel foglalkozik, többek között annak ökológiai fenntarthatóságával.

6. **Átfogó európai adóstratégia:** a rendezett államháztartás, a megerősített társadalmi kohézió és a környezeti fenntarthatóság nem valósítható meg az adópolitikák Európa-szerte történő alapos átformálása nélkül. Az EU szintjén intézkedéseket kell tenni az EU pénzügyi tranzakciókra kivetett adója (FTT), az EU éghajlat-változási/energiaügyi hozzájárulása, és a minimális adókulcshoz kapcsolódó közös konszolidált társaságiadó-alap (KKTA) végrehajtásáért, a vállalati szféra méltányos hozzájárulásának biztosítása érdekében. Az EU-nak ki kell dolgoznia egy „adó-leszerelési szerződést”, amelynek segítségével a tagállamok felszámolhatják a saját jogukban megengedett adóparadicsomokat, és egy átfogó európai stratégia keretében aktívan el kell köteleznie magát az adóelkerülés elleni küzdelem iránt, valamint az adóelkerülés lehetőségeinek visszaszorítása érdekében. A fentek megkövetelik, hogy megszűnjön az egyhangúsági szabály az adóügyi kérdésekben, amelyeknek a rendes jogalkotás körébe, azaz az Európai Unió Tanácsa és a Parlament általi együttdöntés hatálya alá kell tartozniuk. Nemzeti szinten a fokozottan progresszív jövedelemadóztatást és a vagyonadókat alkalmazását kell megvalósítani.
7. **Egy Európai Valutaalap létrehozása,** amely eurókötvények kibocsátását végezné. Ez növelné az európai adósságpapírok piacának vonzerejét azáltal, hogy egyszerre likviddé és rugalmassá teszi, miközben kiküszöböli a morális kockázatokat azzal, hogy világosan megfogalmazott részvételi feltételeket szab, különösen a költségvetési fegyelem tekintetében. Az Európai Valutaalapot (EMF) közösségi eszközként (és nem kormányköziként) kell létrehozni, amely az Európai Parlament előtt demokratikusan elszámoltatható, és amely felvállalja a jelenlegi európai pénzügyi stabilitási eszköz (EFSF) válságreakálási eszközként betöltött szerepét. További átláthatósági és elszámoltathatósági intézkedések végrehajtásával, valamint az IMF irányításának demokratikussá tételével mérlegelni kell a további finanszírozás lehetőségét, a sürgősségi kölcsönökre és strukturális támogatásra szoruló gazdaságok megsegítése érdekében.
8. **A makrogazdasági felügyeleti keret működésbe hozása és kiegyensúlyozottabbá tétele:** Ezt a keretet, amelyet a múlt szeptemberi „hatos csomag” hozott létre, kiegyensúlyozottan kell megvalósítani. Feladata az, hogy hatékonyan kezelje mind a költségvetési többlettel, mind a költségvetési hiánnyal rendelkező országokat, mivel ezek hatnak egymásra, továbbá gazdasági szempontból releváns szociális és környezeti mutatókat vezessen be, például a jövedelmi egyenlőtlenségekre, az oktatási kiadásokra, az ökológiai lábnyomra vagy az erőforrás-termelékenységre vonatkozóan.

9. **Az uniós költségvetés gazdaságpolitikai eszközzé tétele:** A monetáris unió nem lehet sikeres egy hiteles közös költségvetés – mint gazdaságpolitikai eszköz – nélkül. Ezért egy sokkal ambiciózusabb európai uniós költségvetésre van szükség, amelynek finanszírozása – amelyről részben Európai Parlament dönt – az FTT-ből és az éghajlat-energiaügyi hozzájárulásból befolyó saját forrásokból történne, ami lehetővé tenné a tagállami hozzájárulások részleges csökkentését, a költségvetést pedig olyan általános érdekű projektek finanszírozására szolgáló projektkötvényekkel lehetne kiegészíteni, mint például a megújuló energián alapuló páneurópai infrastruktúrák vagy Európa vezető szerepének biztosítása az erőforrás- és energiahatékony megoldásokban. Ennek nyomán erős és a helyzetnek megfelelő európai kincstár jön majd létre.
10. **Zöld New Deal Európa számára:** a kizárólag megszorításokon alapuló politika önmaga ellen dolgozik. A jövőbeni termelékenység eszközeinek rövid távú célok érdekében történő kiárusítása egy vállalat vezetése esetében sem vállalható, nemhogy egy ország esetében! Az európai háztartások és vállalkozások megtakarításai jelentős mértékben növekedtek: ezt a képességet kell mozgósítani és összekapcsolni a kormányok (korlátozott) beruházási kapacitásával egy páneurópai Zöld New Deal létrehozása érdekében, amelynek célja az energia, a közlekedés és a termelési infrastruktúra fokozottabban környezetbaráttá tételébe, valamint a társadalmi kohézió erősítésébe, az oktatásba, a kutatásba és az innovációba való befektetés Európában. Mindez világosan kidolgozott tervet, illetve olyan szabályozási stratégiákat kíván meg, mint az alábbiak:
- a. az EU 2020 stratégia céljainak a Stabilitási és Növekedési Paktum céljaival azonos alapokra helyezése, ami növelné az arra irányuló nyomást, hogy a közberuházásokat a társadalmi és a környezeti fenntarthatóság felé irányítsák;
 - b. a szén árának növelése érdekében a CO₂ hatékonyabb árazása azon keresztül, hogy az üvegházhatású gázok kibocsátását 2020-ra 30%-kal csökkentik, a kibocsátáskereskedelmi rendszerbe nem tartozó ágazatokra vonatkozó szénadó és a rendelkezésre álló kibocsátási egységek árverésen történő értékesítése;
 - c. a szén-dioxid-kibocsátásra vonatkozó stressztesztek előírása a pénzügyi intézmények számára, a klímakockázat rendszerkockázatként való bevezetése a jogi szabályozásba, zöld indexek támogatása, amelyekre hivatkozhatnak az indexált alapok, „zöld bankolás” létrehozása azzal a céllal, hogy növeljék az ügyfelek tudatosságát a megtakarításaik befektetésének ökológiai lábnyomával kapcsolatban (adott esetben adóösztönzők alkalmazásával);
 - d. az Európai Központi Bank számára engedélyezni kell az Európai Beruházási Bank által kiadott kötvények újrafinanszírozását, azzal a feltétellel, hogy ezek a kötvények támogatják a fenntartható beruházásokat;
 - e. az állami nyugdíjalapok felhatalmazása és a magánnyugdíj-alapok ösztönzése arra, hogy portfóliójuk egy részét bocsássák rendelkezésre zöld beruházások és vállalatok számára;
 - f. olyan energetikai átmenet megvalósítása, amely biztosítja a jövőt jelentő megújuló energia felé történő fokozatos elmozdulást, és egyben az

atomenergián és a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló energiarendszerekből való kilépést.

Egy politikailag integráltabb és demokratikusabb Európa

A fent említett intézkedések többsége alapvető váltást jelent a politikai irányt és a prioritásokat tekintve, ezenkívül egy politikailag integráltabb Európa meglétét teszi szükségessé. Nem valószínű, hogy a tagállamok önállóan képesek újraszabályozni a pénzügyi ágazatot, megbirkózni az adóalapokkal, amelyeket folyamatosan ki akarnak játszani, mobilizálni a Zöld New Deal-hez szükséges beruházásokat vagy szembenézni a világ pénzpiacaival. Ez komoly változtatásokat kíván meg az EU Szerződéseiben. A Zöldek számára alapvető fontosságú, hogy a politikailag integráltabb Európát eredményező folyamat és annak működése növelje a demokratikus elszámoltathatóságot és részvételt. Ezért a következőket javasoljuk:

11. **A legfontosabb politikai iránymutatásokat együttdöntéssel határozzák meg:** Jelenleg az Európai Bizottság az, amely ténylegesen dönt a gazdasági és költségvetési politikák irányairól Európában és egyes tagállamokban. Annak érdekében, hogy e politikák demokratikus támogatást kapjanak, a Bizottság e területen tett lépéseit az Európai Unió Tanácsa és a Parlament által együttdöntéssel meghatározott politikai iránymutatásoknak kell vezetniük. Ebben az értelemben a többéves gazdasági stratégiának (jelenleg az EU 2020) és éves végrehajtási iránymutatásainak (jelenleg az éves növekedési jelentés, az európai szemeszter része) az együttdöntés hatálya alá tartozó jogalkotási aktusokká kell válniuk.
12. **Konvent egy új Európáért:** Az EUSZ új reformjára van szükség, amely egy konvent mihamarabbi összehívásával kezdődik, ahol az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek, valamint a szociális partnerek és civil társadalom képviseltetik magukat, többek között a képviselet innovatív formái révén; e konventnek elő kell készítenie a terepet a Szerződés jelentős módosításaihoz, amely módosítások megteremtik majd a fentiekben ismertetett intézkedések jogalapját. A demokratikus alap megszilárdítása érdekében nyomatékosan felszólítunk egy EU-szerte megrendezendő népszavazás megtartására, amely dönt a napirenden lévő célok módosításairól; e célok akkor válnak érvényessé, ha a polgárok és az államok többsége jóváhagyja azokat. A Szerződés módosításairól semmiképpen sem tárgyalhatnak zárt ajtók mögött az EU állam- és kormányfői, hogy azután az eredményt lenyomják a parlamentek torkán.

Következtetés

Jelenleg a bizalom az, amire Európában a legnagyobb szükségünk van: bizalomra a gazdasági szereplők között, a kormányok között, valamint a gazdasági szereplők és a kormányok között, az EU intézményeibe vetett bizalomra, de mindenekelőtt polgárainknak a bankjaikba, a gazdaságaikba, a kormányukba és a jövőjükbe vetett bizalmára. Mi, Zöldek, úgy véljük, hogy a kis, vonakodva megtett, szokásos válságintézkedések nem elegendőek; ezek csak növelik a gazdasági, társadalmi és környezeti összeomlás valószínűségét. Csak akkor van esélyünk a sikerre, ha készek vagyunk egy nagy, bátor lépést megtenni egy politikailag szorosabb, demokratikus integráció, társadalmaink és gazdaságaink alapvető átforgalmazása felé, a nagyobb társadalmi igazságosság és a környezeti fenntarthatóság megvalósítása érdekében. A fentiekben kifejtett javaslatok e mély átalakulás első lépésének tekintendők; ezt ajánljuk az európai polgároknak. Készek vagyunk ezekre a javaslatokra feltenni a jövőnket.

Az európai projekt új alapokra helyezése

1. Az Európai Zöldek meggyőződése az, hogy az európai projektnek új irányra és célra van szüksége. A közvélemény egyre nagyobb mértékben távolodik el az EU-tól, mivel a 27 tagállam képtelen fenntartható és progresszív közös megoldásokkal előállni a polgárainkat érintő válságokra.
2. Az a tény, hogy a közösségi döntéshozatali eljárás háttérbe szorult a kormányközi tárgyalások javára, ahol a legerősebb akarata érvényesül, csökkenti az európai parlamentek jelentőségét és csak kismértékű nyilvános vitát generál. A döntéseket szigorúan meghatározott nemzeti érdekek alapján hozzák meg. A jelenleg tapasztalható mély pénzügyi és társadalmi válság azt jelzi, hogy ez az „irányítási” mechanizmus egyáltalán nem megfelelő. Az erősebb európai demokrácia az ellenszer erre a siralmas helyzetre.
3. Az Európai Unió nem fog kohéziót és hatékony működést megvalósítani, ha az európaiakat képviselő intézményeket, azaz az Európai Parlamentet és a Bizottságot továbbra is a háttérbe szorítják, hatásköreiket pedig folyamatosan megnyirbálják – többek között – a francia és német csúcsvezetők, akik dominálják a tárgyalási folyamatokat és a hatalmat. Határozottan ellenezzük az Európai Tanács azon gyakorlatát, hogy az összes politikai kérdésbe beavatkozva aláássa a Lisszaboni Szerződés által a minősített többségi szavazásra helyezett hangsúlyt. Ez nem csupán intézményi vagy jogi kérdés, hanem egy demokratikus és átlátható döntéshozatali eljárás is. A közösségi módszer alkalmazásával akarjuk a Zöld New Deal-t és az európai gazdaság „ökológiai helyreállítását” megvalósítani.
4. A múltban a Szerződés reformjairól a kormányközi konferencián összegyűlt kormányzati képviselők határoztak, egyhangú döntéssel, a nyilvánosság kismértékű bevonásával vagy teljes kizárásával. A jövőben a reformokról már nem dönthetünk ilyen, kizárólagosan a tagállamok által szervezett diplomáciai konferenciákon.
5. Az, hogy az elmúlt években Európa-szerte a polgárok tömeges mozgósítására került sor, azt jelzi, hogy az európai projektről a polgárok bevonásával kell döntenünk, nem pedig a hátuk mögött.
6. Az EGP támogatja az arra vonatkozó javaslatot, hogy ez az Európai Parlament indítson el eljárást egy új konvent összehívására egy új Európa megteremtése érdekében, amihez az Európai Unióról szóló szerződés 48. cikke értelmében joga van. Mindazonáltal az eljárást oly módon kell meghatározni, hogy a konvent következtetéseit ne lehessen teljesen megváltoztatni a régi stílusú kormányközi konferenciával. Új módszereket és új szövetségeket kell keresni e folyamatos patthelyzet feloldására.
7. A Budapesten elfogadott, „A Zöldek politikai programjának fejlesztése” eljárás keretében az EGP úgy határozott, hogy munkacsoportot hoz létre azzal a feladattal, hogy az EGP Tanácsának következő ülésére javaslatot dolgozzon ki az Európai Unióról szóló szerződés módosításának tartalmi elemeiről és a vonatkozó eljárásról, ami biztosítani fogja az európai polgárok nagyarányú nyilvános részvételét az európai projekt átdolgozásának folyamatában.